

ZZZ: U TOKU PRIPREMA NEZAPOSLENIH ZA RAD U PREDSTOJEĆOJ SEZONI

Prijavite se za sezonske poslove

✉ **Sonja Ivanović**

U sezoni, u prosjeku, radi nešto više od četvrtine ukupnog broja registrovanih nezaposlenih u Crnoj Gori. Za dobre radnike, naročito one sa iskustvom i traženom kvalifikacijom, "sezona" traje mnogo duže od tri - četiri mjeseca.

U Zavodu za zapošljavanje u toku su pripreme nezaposlenih za sezonsko zapošljavanje. Posljednjih godina Zavod je posredovao u zapošljavanju između 9.000 i 10.000 lica sa evidencije. Prošle godine ta brojka je bila 9.229, dok je, na primjer, u 2015. godini posredstvom Zavoda zaposleno skoro 11.000 lica. Inače, u sezoni, u prosjeku, radi nešto više od četvrtine ukupnog broja registrovanih nezaposlenih u Crnoj Gori.

■ STALNI SEZONCI

"Sezonski radnici, posebno oni koje nazivamo "stalnim sezoncima" vide dobru priliku da zarade tokom ljetnje turističke sezone. Za dobre radnike, naročito one sa iskustvom i traženom kvalifikacijom, "sezona" traje mnogo duže od tri, četiri mjeseca. Oni su, posredstvom Zavoda, unazad nekoliko godina, dobili poslodavce sa kojima, od tada, svake sezone obnavljaju radni angažman", kaže načelnica Odsjeka za rad sa poslodavcima mr **Sonja Ivanović**.

Na osnovu minulog iskustva, Ivanović savjetuje i poziva da se prijave sva lica sa evidencije koja su zainteresovana da ove godine rade sezonski.

"U fokusu su nezaposleni turističko-ugostiteljske struke, ali i oni drugih zanimanja ili bez kvalifikacija. Veliki procenat poslova iz oblasti turizma i ugostiteljstva odnosi se, upravo, na pomoćne poslove, prije svega, pomoćni radnici u restoranima, kuhinjama, radnici na plaži, sobarice, vešerajke, higijeničarke", objašnjava Ivanović.

Kada je riječ o posredovanju, Zavod komunicira sa tri ciljane grupe. Prva grupa su, svakako, nezaposlena lica. U svim biroima rada u toku su pripreme nezaposlenih za sezonsko zapošljavanje, kroz

Radnici iz okruženja navika i potreba

Sve turističke destinacije, ne samo iz bližeg okruženja, imaju problem da obezbijede neophodnu radnu snagu, i po obimu i po kvalitetu. Samim tim što je riječ o zapošljavanju sezonalnog karaktera, te povećanog obima potreba poslodavaca, i to u određenom dijelu godine, prosto je nemoguće obezbijediti domicilnu radnu snagu u punom kapacitetu.

Angažovanje radnika iz zemalja okruženja navika je iz prošlosti, postojanje zajedničke države, ali i potreba, jer Crna Gora ne može svojim kapacitetima opslužiti narasle potrebe poslodavaca u jednom periodu godine.

"Dobro je da se razvijamo kao turistička destinacija, da bilježimo pozitivne trendove, ali je jako važno i da radimo na što većem uključivanju domaćih rad-

nika u ovaj proces. Destinaciju čine i ljudi koji u njoj žive i koji su na usluzi turizmu, bilo u radnom ili nekom drugom aranžmanu. Zato treba učiniti sve da domaći radnici, i oni sa evidencije nezaposlenih i mladi ljudi, đaci i studenti, u najvećem mogućem obimu učestvuju u izgradnji i prezentaciji naše države kao turističke destinacije", poručuje Sonja Ivanović.

formu informisanja, motivisanja i animiranja za ovaj vid radnog angažmana.

Posjedujemo, kako dodaje Ivanović, evidencije o nezaposlenima, o poslovima za koje su zainteresovani, njihovim znanjima i vještinama, prethodnim radnim iskustvima i druge podatke koji ih preporučuju za određeni posao.

■ TEHNOLOGIJA RADA

Tehnologija rada sa nezaposlenim licima sprovodi se na jedinstven način, u svim područnim jedinicama Zavoda. Svako nezaposleno lice ima svog savjetnika, koji ga informiše, savjetuje, motiviše, usmjerava, uključuje u programe aktivne politike za-

pošljavanja i posreduje u njegovom zapošljavanju. Za sva nezaposlena lica se radi plan zapošljavanja, koji nastaje kao rezultat dogovora između nezaposlenog i savjetnika, u koji se, pored ostalog, unosi planirana aktivnost koju treba sprovesti u cilju zapošljavanja ili povećanja zapošljivosti nezaposlenog lica.

Sa druge strane, Zavodu je veoma značajna saradnja sa poslodavcima i tom segmentu poklanja se posebna pažnja. Posljednjih godina u fokusu je usluga posredovanja u zapošljavanju.

Ivanović naglašava da su poslodavci prepoznali značaj posredovanja i ovu vrstu usluge sve više traže. Posredo-

vanje omogućava jednostavan, olakšan i brz način zadovoljavanja potreba ponude i tražnje na tržištu rada.

Na osnovu zahtjeva poslodavaca za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, u biroima rada se organizuju predelekcije i selekcije, kojima se obavlja izbor kandidata, u cilju zadovoljavanja iskazanih kadrovskih potreba. Na ovaj način se postiže pozitivan efekat, jer se na jednom mjestu direktno sučeljavaju ponuda i tražnja, te stvara mogućnost upoznavanja obje strane sa onim što se traži i onim što se nudi na tržištu rada.

"Treća ciljna grupa prema kojoj usmjeravamo naše aktivnosti odnosi se na mlade ljude, koji su još u procesu obrazovanja. S obzirom da su tokom

ljetnjih mjeseci oslobođeni od redovnih obaveza, veoma su zainteresovani da rade sezonski. Naši savjetnici za profesionalnu orijentaciju obično će škole i fakultete. Njihova obaveza je da ih informišu o poslovima u sezoni i animiraju da rade sezonski. U tom cilju, omogućićemo im i on-line prijavu na našem sajtu", ističe Ivanović.

Sonja Ivanović

Uslovi rada stimulišu sezonce

"Posredstvom Zavoda, zaposli se oko 10.000 nezaposlenih na sezonskim poslovima. Ako uzmemo u obzir strukturu na našoj evidenciji: lica sa invaliditetom, starije od 50 godina, majke sa malom djecom, visokoškolce, te izražen deficit u ponudi zanimanja turističko-ugostiteljske struke, kao i periodu odvijanja turističke i poljoprivredne sezone, u gotovo istom periodu godine, onda ovaj broj

nije zanemarljiv", smatra Sonja Ivanović.

To ne znači, dodaje ona, da ove granice ne treba pomjerati, jer - treba.

"I Zavod i svi akteri kojih se tiče oblast tržišta rada moraju dati puni doprinos. Poslodavci, kao naši respektabilni partneri, treba da rade na poboljšavanju uslova rada, kako bi sezonski poslovi postali atraktivniji", zaključuje Sonja Ivanović.